

ОРГАНІЧНІ КИСЛОТИ ЛИСТЯ *ARONIA PRUNIFOLIA* «VIKING»

Мартинюк А. І., Самойлова В. А., Криворучко О. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Аронія сливолиста (*Aronia prunifolia*) з родини розові (*Rosaceae*) – багаторічний декоративний листопадний чагарник до 2 м заввишки. Має компакту крону. Листки чергові з пилчастим краєм, при розпусканні мають червонувато-зелене забарвлення, потім темно-зелене, шовковисте, осіннє забарвлення варіюється від світло-червоного до темно-червоного, опадають в жовтні. Квітки білі або рожеві, зібрані в щільні щиткоподібне суцвіття. Цвіте аронія сливолиста в червні-липні, плоди дозрівають у серпні - вересні. Плоди кулястої форми з темно-коричневим насінням, пурпурно-червоного кольору, з легким восковим нальотом, зібрані в грона. Коренева система поверхнева з великою кількістю тонких коренів. До ґрунтів рослина невимоглива, може рости на всіх видах ґрунтів, морозостійка. В Україні широко культивується. Сорт *Aronia prunifolia* «Viking» фінської селекції.

Основними діючими речовинами плодів аронії сливолистої є органічні кислоти, фенольні сполуки, вітаміни і вуглеводи. Листя рослини досліджено недостатньо.

Мета дослідження. Визначення складу і вмісту органічних кислот у листі *Aronia prunifolia* «Viking».

Матеріали та методи. Для дослідження використовували листя *Aronia prunifolia* «Viking», заготовлені у липні 2020 р. в Харківській області. Визначення проводили методом паперової хроматографії, титриметричним методом та методом газової хроматографії – мас-спектрометрії на хроматографі Agilent Technology 6890N з мас-спектрометричним детектором 5973N. Органічні кислоти ідентифікували у водних витяжках досліджуваної сировини методом висхідної паперової хроматографії у системах розчинників: етилацетат – кислота мурашина безводна – вода (3:1:1) та етилацетат – кислота мурашина безводна – кислота оцтова льодяна – вода (100:11:11:25) у порівнянні з достовірними зразками яблучної, лимонної та щавлевої кислот. Як хромогенні проявники використовували реактив бромфенолового синього і метилового червоного та розчин дихлорфеноліндофенолу натрієвої солі у 96 % спирті. Вміст органічних кислот у досліджуваній сировині визначали титриметричним методом за методикою в монографії «Шипшини плоди^N» ДФУ 2.1.

Отримані результати. У результаті досліджень була підтверджена наявність у листі *Aronia prunifolia* «Viking» не менше 7 органічних кислот, із яких ідентифіковано яблучну, щавлеву і лимонну кислоти. Також було визначено, що вміст органічних кислот у досліджуваній сировині склав $1,48 \pm 0,05$ % у перерахунку на яблучну кислоту. Методом ГХ-МС визначено, що з органічних кислот у листі *Aronia prunifolia* «Viking» переважають щавлева (2516,3 мг/кг), яблучна (1805,4 мг/кг) і лимонна (782,1 мг/кг) кислоти.

Висновки. Фармакогностичне дослідження листя *Aronia prunifolia* «Viking» буде продовжено.